

Sygn. akt. IV Ka 969/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2018r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Stanisław Jabłoński

Protokolant Jowita Sierańska

przy udziale Andrzeja Roli Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniach 29 listopada 2017r. i 24 stycznia 2018r.

sprawy **Ł. D.**

syna A. i L. z domu K. ur.(...) w miejscowości L. oskarżonego o czyn z art. 211 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Oławie

z dnia 12 kwietnia 2017r. sygn. akt II K 775/15

na podstawie art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 79 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. oraz art. 79 § 3 k.p.k. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Oławie do ponownego rozpoznania.

Sygn.akt IV Ka 969/17

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Oławie wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2017 r uznał Ł. D. za winnego tego, że w dniu 25 kwietnia 2015 roku w Ś. - rejonie (...), mając wyrokiem Sądu Rejonowego w Oławie z dnia 15 lipca 2014 roku sygn.. akt III Nsm 2015/14 ograniczone wykonywanie władzy rodzicielskiej nad synem F. D., zatrzymał małoletniego wbrew woli jego opiekuna prawnego - D. K.

tj. czynu z art. 211 kk i za ten czyn na podstawie art.211 kk w zw. z art. 37a kk wymierzył mu karę grzywny w wymiarze 100 /stu/ stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 /czterdzieści/ złotych oraz zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w wysokości 702,91 złotych.

Od powyższego wyroku na podstawie art. 444 k.p.k. i art. 425 § 2 k.p.k. apelację wywiódł obrońca oskarżonego, zarzucając obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia a polegającą na naruszeniu

- art. 6 k.p.k. poprzez rażące naruszenie prawa do obrony oskarżonego polegające na odmowie przerwania rozprawy, która odbyła się w dniu 12.04.2017 r. w celu ustanowienia obrońcy oskarżonego, w sytuacji kiedy przed rozprawą Sąd I instancji cofnął wyznaczenie obrońcy z urzędu, a oskarżony powziął o tym fakcie wiedzę dopiero na w/w terminie rozprawy, dlatego oskarżony sformułował wniosek o jej przerwanie właśnie w celu ustanowienia obrońcy (oskarżony jest niepełnosprawnym inwalidą I grupy, który cierpi na stwardnienie rozsiane i nie jest w stanie samodzielnie prowadzić swojej obrony - wymaga stałej opieki osób trzecich),

- art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez zbiorcze powołanie dowodów bez ich indywidualnego

wyodrębnienia w odniesieniu do konkretnych faktów

- z ostrożności procesowej obrońca zarzucił wyrokowi rażąco surowość orzeczonej wobec oskarżonego kary, w szczególności orzeczenie kary 100 stawek grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 zł, co w konsekwencji spowodowało nieprawidłowe zastosowanie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. i zastosowanie zbyt surowej represji za zarzucany występki.

Obrońca podnosząc te zarzuty wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Ponadto skarżący z uwagi na naruszenie prawa do obrony oskarżonego wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania funkcjonariusza Policji KPP O. P. U., świadka R. P. na okoliczność przebiegu zdarzeń z dnia 25 kwietnia 2015 r. albowiem osoby te były świadkami całej sytuacji z powyższego okresu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego, zwłaszcza dotycząca obrazy art. 6 kpk przez sąd orzekający oraz co do wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w Oławie do ponownego rozpoznania zasługuje na uwzględnienie.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem skarżącego, że Sąd I instancji rażąco naruszył prawo do obrony oskarżonego, cofając mu wyznaczonego obrońcę z urzędu, tym samym uniemożliwiając oskarżonemu realizowanie jego uprawnień dotyczących prawa do obrony zarówno w znaczeniu formalnym, jak i materialnym co wynika m. inn. ze stanu zdrowia oskarżonego. Słusznie też obrońca powołuje się na zapisy Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, a zwłaszcza art. 6 ust. 3 dotyczące prawa oskarżonego do obrony w toczącym się wobec niego postępowaniu karnym. Zasadnie też podnosi obrońca, że nie można skutecznie zakwestionować prawa oskarżonego do ustanowienia obrońcy w każdym stadium procesu, nawet w przeddzień rozprawy apelacyjnej. Z akt sprawy wynika, że Sąd I instancji w sposób rażący i nieuzasadniony uniemożliwił oskarżonemu ustanowienia obrońcy, a więc do skorzystania przez oskarżonego z uprawnień opartych o przepis art. 6 kpk.

To stanowisko obrońcy ma też oparcie w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2018 r., sygn.. akt V KK 450/17 który dokonując w postępowaniu kasacyjnym kontroli zasadności zarzutów w sprawie IV Ka 396/17 Sądu Okręgowego we Wrocławiu także pod kątem uchybień wskazanych w treści art. 439 § 1 k.p.k. stwierdził, że w postępowaniu sądowym doszło do naruszenia przepisu art. 79 § 1 pkt 3 i 4 oraz § 3 k.p.k., a tym samym **zaistniało uchybienie opisane w art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.**, co winno obligować sąd odwoławczy do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, gdyż od dnia 1 lipca 2015 roku zmieniono przepis art. 79 § 4 k.p.k. Od tej daty - zgodnie z nowym brzmieniem tego przepisu ~ to sąd, po dokonaniu oceny opinii biegłych lekarzy psychiatrów i uznaniu, że jest ona uzasadniona, orzeka, że udział obrońcy oskarżonego nie jest obowiązkowy. Dopiero po stwierdzeniu przez sąd, że udział nie jest obowiązkowy, prezes sądu albo sąd zwalnia obrońcę wyznaczonego z urzędu z jego obowiązków, chyba że zachodzą inne okoliczności, by oskarżony miał obrońcę z urzędu (art. 79 § 4 zd. drugie k.p.k.). Redakcja tego przepisu nie pozostawia – zdaniem Sądu Najwyższego - wątpliwości, że musi w tym zakresie zostać wydane postanowienie sądu („sąd orzeka”), co jest zresztą oczywiste, skoro w przepisie tym położono nacisk na ocenę zasadności opinii biegłych („uznając za uzasadnioną opinie biegłych lekarzy psychiatrów”). Tak więc, od dnia 1 lipca 2015 r., to nie treść opinii biegłych lekarzy psychiatrów opiniujących co do stanu psychicznego oskarżonego w zakresie wymienionym w art. 79 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. stanowi o istnieniu lub braku obligatoryjności obrony oskarżonego na rozprawie (art. 79 § 3 k.p.k.), ale decyduje postanowienie sądu wydane po tym, jak opinia biegłych lekarzy psychiatrów zostanie złożona do akt sprawy. W orzeczeniu Sądu Najwyższego stwierdzono też, że stylistyka przepisu art. 79 § 4 k.p.k. od dnia 1 lipca 2015 r., w zestawieniu z tym, jaką treść miał ten przepis poprzednio, a także gwarancyjny charakter tego unormowania w zakresie prawa oskarżonego do korzystania z obrony (art. 6 k.p.k.), nie pozwala na aprobatę stanowiska, że nie wydanie takiego postanowienia przez sąd oznacza w istocie jednak, iż postanowienie takie zostało wydane w sposób dorozumiany.

W niniejszej sprawie akt oskarżenia wpłynął do sądu 30 listopada 2015 r., a więc po zmianie przepisu art. 79§ 4 k.p.k., zaś w dniu 22 sierpnia 2016 r. Sędzia Sądu Rejonowego zarządzeniem cofnął wyznaczenie oskarżonemu obrońcy z urzędu, bez uprzedniego postanowienia wydanego w oparciu o przepis art. 79§ 4 k.p.k., a następnie Sąd Rejonowy procedował bez udziału obrońcy i wydał wyrok.

Z tego powodu opierając się na treści powyższego orzeczenia Sądu Najwyższego Sąd Okręgowy uznał, że zaistniała w sprawie bezwzględna podstawa odwoławcza i dlatego na podstawie art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 79 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. oraz art. 79 § 3 k.p.k. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Oławie do ponownego rozpoznania. Z uwagi na stwierdzone uchybienie sąd odwoławczy uznał nadto, że odniesienie się do pozostałych zarzutów zawartych w apelacji obrońcy byłoby przedwczesne. W toku ponownego postępowania Sąd Rejonowy powinien rozstrzygnąć w trybie art. 79 § 4 k.p.k., czy udział obrońcy oskarżonego jest obligatoryjny, zważywszy na treść opinii biegłych lekarzy psychiatrów oraz stan zdrowia oskarżonego, a następnie po ponownym przeprowadzeniu dowodów wydać trafne rozstrzygnięcie.